

”Hvorfor bliver det så vigtigt at cykle, kysse drenge og gå til fester?”

Uddannelsesforsker Reva Jaffe-Walter fra USA har forsket i danske gymnasier. Som amerikansk forsker undrer hun sig over, at skoler, der har succes med at uddanne minoritetselever, ofte bliver stigmatiseret frem for fejret.

Af Marie Bille

Som amerikansk forsker, der studerer danske gymnasier, hvad har overrasket dig mest ved den måde, diversitet, integration og tilhør bliver diskuteret i Danmark?

"Jeg er overrasket over, hvordan skoler, der har så stor succes med at uddanne og få første- og andengenerationsindvandrere gennem uddannelsessystemet, bliver stigmatiseret i stedet for fejret. Antallet af etniske minoritetselever, der går i gymnasiet og fortsætter på videregående uddannelse, er stigende. I nogle tilfælde gennemfører etniske minoritetspiger endda universitetet i højere grad end deres etnisk danske jævnaldrende.

Alligevel er det ikke den fortælling, der præger forståelsen af disse elever og de skoler, de går på.

Jeg har længe været meget begejstret for danske skoler, når det gælder den børnecentrerede pædagogik, fraværet af tidlig niveaudeling og de stærke relationer mellem lærere og elever. Men siden jeg begyndte at forske i danske skoler i 2008, har jeg også været vidne til en optrapning af en racialiseret retorik, der knytter sig til nationalistiske integrationspolitikker, og som fremmer unges følelse af ikke at høre til og af at blive ekskluderet."

I din forskning viser du, at lærere, ledere og forældre er dybt knyttet til en forestilling om den danske gymnasietid, hvor alkohol og fester spiller en stor rolle. Hvordan forstår du betydningen af de normer, når skoler taler om tilhør og integration?

"På skoler med en stor andel etniske minoritetselever beskriver nogle lærere en følelse af tab i forhold til de traditionelle fester og ritualer. De kan også føle sig stigmatiserede, fordi deres skoler ikke bliver set som 'rigtige' danske skoler.

Det forstærkes af politikker og kampagner om 'negativ social kontrol', der fokuserer på at eksponere elever for danske normer for socialt samvær og romantisk kærlighed.

Det overrasker mig, fordi forskning viser, at alkoholforbrug og tidlig seksuel aktivitet kan være forbundet med negative sundhedsmæssige konsekvenser, og fordi mange danskere anerkender, at alkoholforbruget på danske skoler er problematisk. For mig rejser det spørgsmål om, hvordan dette snævre fokus på danskhed også er problematisk for andre unge, som ikke omfavner disse normer."

Hvad tror du, danske gymnasielærere og ledere kan få ud af at se på deres skoler med et udefrakommende blik?

Hvad bliver synligt, som ellers kan blive taget for givet?

"Jeg ville ønske, at ledere, lærere og beslutningstagere kunne se, hvordan danske skoler faktisk har haft succes med at udvide uddannelsesmulighederne for etniske minoritetselever, i stedet for at se deres tilstedeværelse som en krise eller som et udtryk for bredere integrationsproblemer. Som forsker i skoler, der uddanner mange elever med indvandrerbaggrund, undrer jeg mig over fokuset på integration og på, at eleverne skal omfavne meget specifikke værdier, der knytter sig til danske kulturelle og sociale normer. Hvorfor bliver bestemte ting som at cykle, kysse drenge og gå til fester så vigtige?

Min forskning viser også, at integration gennem assimilation ikke virker. Når unge mærker kritikken af deres identitet, deres familier og deres fællesskaber, får de mindre lyst til at indgå i relationer med de lærere og ledere, der giver udtryk for de ideer.

Jeg forsker i offentlige skoler i New York City, hvor der ligger bedetæpper på biblioteket til eleverne, og hvor skolen holder en fælles fejring af eid, som også er en officiel skoleferie i New Yorks offentlige skoler. Det bliver ikke set som noget, der står i modsætning til, at de unge lærer at tilpasse sig deres nye liv i USA. Jeg anerkender, at det er meget forskelligt, hvad det vil sige at være dansk og amerikansk. Men jeg spørger mig selv, om der er plads til at udvide rummet for, hvad det vil sige at være dansk, så der også bliver plads til forskellighed. Nogle af de unge, jeg interviewede, var kritiske over for alkoholkulturen. En af dem spurgte: 'I stedet for at holde fester og sådan noget, kunne vi så ikke tage ud og bowle?'."

Reva Jaffe-Walter er uddannelsesantropolog. Hendes forskning fokuserer på, hvordan integrationsdebatter afspejler sig i læreres og leders arbejde med racialiserede minoritetsunge.